

PRAVILNIK O TEHNIČKIM NORMATIVIMA ZA ZAŠTITU UGOSTITELJSKIH OBJEKATA OD POŽARA

("Sl. glasnik RS", br. 61/2015)

I UVODNE ODREDBE

Član 1

Ovim pravilnikom se propisuju minimalni zahtevi u pogledu zaštite od požara ugostiteljskih objekata.

Ugostiteljskim objektom u smislu ovog pravilnika smatraju se ugostiteljski objekti za smeštaj, osim hotela, i ugostiteljski objekti za ishranu i piće određeni propisom o klasifikaciji i kategorizaciji ugostiteljskih objekata.

Pored odredaba ovog pravilnika, na objekte iz stava 2. ovog člana, primenjuju se i drugi propisi i opšti akti kojima su propisani zahtevi zaštite od požara za objekte, delove objekata, opremu, instalacije i uređaje.

Član 2

Pojedini izrazi i pojmovi koji se koriste u ovom pravilniku imaju sledeće značenje:

- 1) evakuacioni put iz objekta je put koji vodi od bilo koje tačke u objektu do spoljnog prostora ili sigurnog i bezbednog prostora u objektu;
- 2) koridor evakuacije čine građevinske konstrukcije zgrade kojima se ograničavaju prostorije za komunikaciju (hodnici, tampon-prostorije, stepeništa, vetrobrani, ulaz i sl.) i tako sprečava prodor plamena i dima iz prostorija za boravak i drugih prostorija ugroženih požarom, a koje imaju takve karakteristike (otpornost i reakcija na požar, širina, visina i dr.) da omogućavaju da osobe zatečene u požaru mogu sigurno i bezbedno (samostalno ili uz pomoć spasioca) napustiti objekat;
- 3) sigurnosno stepenište je stepenište koje je deo koridora evakuacije, a koje mora biti obezbeđeno od požara i mora biti dostupno iz svakog požarnog sektora putevima koji nisu ugroženi požarom;
- 4) krajnji izlaz iz ugostiteljskog objekta je svaki izlaz koji vodi na ulicu ili dovoljno velik otvoren i neugrožen prostor;
- 5) javni prostor u ugostiteljskom objektu je deo objekta u koji je dozvoljen pristup svim korisnicima objekta;
- 6) slepi hodnik je hodnik sa izlazom u samo jednom smeru;
- 7) noseća konstrukcija je konstrukcija ugostiteljskog objekta koju čine noseći elementi građevinske konstrukcije (zid, stub, međuspratna tavanica, greda, krovna konstrukcija, i dr.);
- 8) opšta rasveta je veštačka rasveta objekta ili prostora ili njihovog dela koja odgovara njihovoj posebnoj nameni;
- 9) sigurnosna rasveta je veštačka rasveta objekta ili prostora ili njihovog dela, dodata opštoj rasveti radi ispunjenja sigurnosnih uslova evakuacije i bezbednog završetka neke radne aktivnosti. Sastoji se od pomoćne i protivpanične rasvete, a automatski se uključuje za vreme smetnji ili prekida u napajanju električnom energijom opšte rasvete;
- 10) odgovorno lice ugostiteljskog objekta je lice koje rukovodi radom ugostiteljskog objekta (ukoliko nije imenovano takvo lice, odgovornim licem se smatra vlasnik);
- 11) požarni spasilac je lice sa položenim posebnim ispitom propisanim zakonom kojim je uređena zaštita od požara.

II OTPORNOST NA POŽAR NOSEĆIH KONSTRUKCIJA UGOSTITELJSKOG OBJEKTA

Član 3

Otpornost na požar nosećih konstrukcija ugostiteljskog objekta, koji nije u sastavu objekta druge namene, i koji nije viši od tri sprata mora biti najmanje 30 min.

Otpornost na požar nosećih konstrukcija ugostiteljskih objekata, koji nije u sastavu objekta druge namene, koji su viši od tri sprata a nisu u kategoriji visokih objekata, mora biti najmanje 60 min.

Otpornost na požar nosećih konstrukcija ugostiteljskih objekata, koji nije u sastavu objekta druge namene, a koji pripadaju kategoriji visokih objekata, mora biti u skladu sa odredbama propisa kojima je uređena izgradnja visokih objekata.

Član 4

Za sve elemente, opremu, instalacije i uređaje za koje je postavljen zahtev u pogledu požarnih karakteristika, te karakteristike moraju se dokazati ispravom o usaglašenosti u skladu sa propisima koji uređuju oblast isprava o usaglašenosti.

III GRAĐEVINSKE MERE ZA SPREČAVANJE PRENOSA POŽARA U UGOSTITELJSKOM OBJEKTU

Član 5

U podrumskim prostorijama ugostiteljskih objekata, kao i podrumskim prostorijama objekata druge namene ne mogu se smestati prostori koji se koriste za organizovanje zabave i zabavnih programa (diskoteke, noćni klubovi, restorani i sl.) u kojima može da boravi više od 300 lica.

Prostori iz stava 1. ovog člana ne mogu se smestati na etažama višim od tri sprata.

Prostori koji se koriste za organizovanje zabave i zabavnih programa (diskoteke, noćni klubovi, restorani i sl.) u kojima može da boravi više od 150 lica moraju biti odvojeni u poseban požarni sektor u odnosu na prostore koji nisu u funkciji istog.

Ugostiteljski objekti moraju biti podeljeni u požarne sektore i to:

1) veličina požarnog sektora u ugostiteljskim objektima, koji nije u sastavu objekta druge namene, a koji su viši od tri sprata i nisu u kategoriji visokih objekata, može biti najviše 1 500 m²;

2) veličina požarnog sektora u ugostiteljskim objektima, koji nije u sastavu objekta druge namene, a koji pripadaju kategoriji visokih objekata, mora biti u skladu sa odredbama posebnih propisa kojima je uređena izgradnja visokih objekata.

Građevinski elementi i uređaji za zatvaranje otvora na granici požarnog sektora mogu imati otpornost na požar za najviše 30 min manju od otpornosti na požar elemenata na granici požarnog sektora u koji su ugrađeni ali ne manju od 30 min.

Ugostiteljski objekti, koji su u sastavu objekta koji nije javne namene, moraju biti izdvojeni u poseban požarni sektor vertikalnim i horizontalnim konstruktivnim elementima otpornosti na požar ne manjom od 90 min.

Član 6

Ugostiteljski objekti se od drugih objekata odvajaju požarnim zidom minimalne otpornosti na požar od 90 min koji preseca objekat od temelja do krova i na krovu završava sa nadvišenjem od najmanje 50 cm iznad krovnog pokrivača, ili sa konzolom ispod krova širine od najmanje 1 m levo i desno od požarnog zida iste otpornosti na požar kao i požarni zid.

IV EVAKUACIONI PUTEVI

Član 7

Širina evakuacionog puta na najužem mestu ne sme biti manja od veličina propisanih u Tabeli 1. koja je odštampana uz ovaj pravilnik i čini njegov sastavni deo.

Član 8

Dužina dela evakuacionog puta koji ne pripada koridoru evakuacije (etažni hodnici, prolazi i sl.) može iznositi najviše 35 m.

Udaljenost iz stava 1. ovog člana može biti do 55 m, ako je prostor kroz koji vodi put iz stava 1. ovog člana zaštićen stabilnim sistemom za gašenje požara i bezbednosnim sistemom za ventilaciju ili klimatizaciju.

Član 9

Građevinski elementi kojima je ograničen koridor evakuacije ugostiteljskih objekata, a koji nisu viši od tri sprata, moraju imati otpornost na požar najmanje 30 min.

U ugostiteljskim objektima, koji su viši od tri sprata, građevinski elementi koji ograničavaju koridor evakuacije (zidovi, podovi, tavanice) moraju imati otpornost na požar najmanje 60 min.

Član 10

U ugostiteljskim objektima koji su viši od dva sprata, mora postojati mogućnost izlaženja sa svakog sprata evakuacionim putem u najmanje dva smera preko dva nezavisna izlaza.

Izuzetno odredba stava 1. ovog člana neće se primenjivati na ugostiteljske objekte visine do četiri sprata ako su ispunjeni sledeći uslovi:

- 1) na jednom spratu ima najviše šest spavaćih soba u kojima je smešteno najviše 10 lica;
- 2) udaljenost od ose vrata bilo koje spavaće sobe do stepeništa nije duža od 10 m;
- 3) udaljenost od najudaljenijeg dela bilo kojeg javnog prostora dostupnog licima do stepeništa nije duža od 15 m;
- 4) stepenište zadovoljava uslove iz čl. 15. i 16. ovog pravilnika.

Prostori koji se koriste za organizovanje zabave i zabavnih programa (diskoteke, noćni klubovi, restorani i sl.) u kojima može da boravi od 50 do 500 lica moraju imati najmanje dva izlaza prema koridorima evakuacije, a na svakih dodatnih 500 lica mora se obezbediti još po jedan ovakav izlaz.

Član 11

Na svim ulazima i izlazima u koridor evakuacije moraju biti ugrađena vrata koja mogu imati najviše za 30 min manju otpornost na požar od građevinskih elemenata koridora evakuacije u koji su ugrađena, ali ne manju od 30 min.

Član 12

Ugostiteljski objekti koji su viši od tri sprata moraju imati najmanje jedno sigurnosno stepenište.

Član 13

Širina stepeništa koje se koristi kao evakuacioni put određuje se prema projektovanom broju lica koje mogu koristiti stepenište i broju spratova sa kojih lica izlaze na stepenište i ne sme biti manja od vrednosti propisanih u Tabeli 2. koja je odštampana uz ovaj pravilnik i čini njegov sastavni deo.

Širina stepeništa ne sme biti ni na kojem mestu manja od širine ulaza kojim se ulazi na stepenište.

Širina stepeništa u ugostiteljskim objektima koji su posebnim propisom definisani kao visoki, ne sme biti manja od 1,4 m.

Površina korisnog prostora koji se koristi za kolektivni boravak gostiju (na primer za ishranu ili zabavu) mora biti najmanje 1,4 m² po jednoj osobi.

Član 14

Podne, zidne i plafonske obloge prostorija za komunikaciju, koje pripadaju koridoru evakuacije (sigurnosna stepeništa, predprostori, pristupi krajnjim izlazima) moraju biti negorive.

Podne obloge koje se postavljaju na delu evakuacionog puta koji ne pripada koridoru evakuacije (npr. etažni hodnici, prolazi i sl.), a u zavisnosti od etapa evakuacije, moraju biti klase Bfl s1 prema standardu SRPS EN 13501-1.

Zidne i plafonske obloge koje se postavljaju na delu evakuacionog puta koji ne pripada koridoru evakuacije (npr. etažni hodnici, prolazi i sl.), a u zavisnosti od etapa evakuacije, moraju biti klase B s1 d0 prema standardu SRPS EN 13501-1.

Na delu evakuacionog puta koji ne pripada koridoru evakuacije (npr. etažni hodnici, prolazi i sl.), a u zavisnosti od tehnoloških potreba i etapa evakuacije, dozvoljeno je postavljanje materijala i predmeta iz oblasti nameštaja i tekstila (nameštaj, tapete, zavese i dr.), ako ispunjavaju zahteve, u pogledu karakteristika (gorivost, zapaljivost, reakcija na požar i sl.), prema posebnim standardima koji ih bliže uređuju.

Član 15

Ugostiteljski objekat mora biti projektovan na takav način da dužina slepog hodnika ne prelazi 10 m.

Izuzetno od stava 1. ovog člana, dužina slepog hodnika koji je u ugostiteljskom objektu zaštićen sistemom za gašenje požara ne sme prelaziti 15 m.

Član 16

Na najvišem delu stepeništa koje se koristi kao izlazni put moraju se ugraditi elementi sistema za odvođenje dima i toplote, svetlog otvora najmanje 1 m², koji se otvaraju automatski, a moraju imati i mogućnost ručnog otvaranja.

Elementi sistema za odvođenje dima i toplote u ugostiteljskim objektima koji imaju ugrađen sistem dojavu požara moraju se otvarati na impuls centrale za dojavu požara.

Ako se stepenište iz stava 1. ovog člana nalazi na spoljašnjem zidu objekta kao elementi sistema za odvođenje dima i toplote mogu se koristiti i prozori koji se mogu otvarati iz prizemlja i sa podesta stepeništa zadnjeg sprata.

Član 17

Na evakuacionim putevima ne smeju se nalaziti predmeti koji ometaju evakuaciju i pomažu širenju požara.

Član 18

Na svim evakuacionim putevima dozvoljeno je postavljanje samo zaokretnih vrata sa antipanic bravom, koja se moraju otvarati u smeru izlaženja i moraju biti stalno otključana u vremenu korišćenja ugostiteljskog objekta.

Izuzetno, može se dozvoliti i drugo konstrukciono rešenje vrata, pod uslovom da isto obezbeđuje sigurnu evakuaciju lica, da se mogu otvoriti na signal sistema dojava požara i poseduju mehanizam za elektro i mehaničku deblokadu vrata i antipanic bravu.

Ako se na krajnjem izlazu iz objekta predviđa postavljanje vrata iz stava 2. ovog člana, potrebno je pored njih predvideti i ugradnju zaokretnih vrata sa antipanic bravom koja se otvaraju u smeru evakuacije i zadovoljavaju kriterijume efikasne evakuacije ljudi.

Odredbe ovog člana ne odnose se na vrata prostorija u kojima gosti borave, kao što su sobe za spavanje, apartmani i sl.

V PRISTUP ZA VATROGASNA VOZILA

Član 19

Svakom ugostiteljskom objektu mora se obezbediti pristupni put izgrađen u skladu sa propisima kojima je uređen pristup vatrogasnih vozila objektima.

Put iz stava 1. ovog člana mora biti uvek slobodan, i na njemu nije dozvoljeno parkiranje i zaustavljanje drugih vozila, niti postavljanje bilo kojih drugih prepreka suprotno propisima iz stava 1. ovog člana.

VI TAVANI

Član 20

Tavani u ugostiteljskim objektima moraju biti izdvojeni u poseban požarni sektor vertikalnim i horizontalnim konstruktivnim elementima, čija otpornost na požar nije manja od 60 min.

Tavanski prostori ne smeju se koristiti za smeštaj gorivih materija.

VII ELEKTRIČNE INSTALACIJE

Član 21

Električni razvod u ugostiteljskim objektima moraju da ispunjavaju uslove za objekte koji se razvrstavaju u klasu spoljašnjih uticaja u pogledu mogućnosti evakuacije u slučaju hitnosti najmanje BD2.

Ugostiteljski objekti osim opšte rasvete moraju imati izvedenu i sigurnosnu rasvetu koja mora ispuniti propisane zahteve za sigurnosne sisteme.

Pomoćna rasveta iz stava 1. ovog člana osvetljava prostor i evakuacione puteve i obezbeđuje minimalni nivo osvetljenosti od 50 lx u osi na nivou poda u trajanju od 2 h.

Protivpanična rasveta iz stava 1. ovog člana obezbeđuje minimalni nivo osvetljenosti od 50 lx oznaka za evakuaciju i osvetljenosti od najmanje 1 lx u osi na nivou poda u trajanju od 2 h.

Član 22

Sigurnosna rasveta mora se pregledati najmanje jedanput u šest meseci o čemu se mora voditi evidencija.

VIII SISTEMI VENTILACIJE I/ILI KLIMATIZACIJE

Član 23

Sistemi ventilacije i/ili klimatizacije ugostiteljskog objekta moraju biti projektovani i izvedeni na takav način da se izborom materijala sistema i postavljanjem klapni otpornih prema požaru spreči štetan uticaj dimnih produkata na lica na evakuacionim putevima.

Svi ugostiteljski objekti moraju biti opremljeni bezbednosnim sistemima za ventilaciju ili klimatizaciju koji se koriste za stvaranje bezbednih uslova za evakuaciju, u skladu sa odredbama propisa kojima je uređena oblast projektovanja i izvođenja ovih sistema.

Čišćenje, održavanje i proveru ispravnosti elemenata sistema ventilacije i/ili klimatizacije ugostiteljskog objekta mora se vršiti najmanje jednom u šest meseci, a ispravnost klapni otpornih prema požaru i svih njihovih elemenata mora se proveravati jednom u dva meseca, o čemu se mora sačiniti izveštaj i voditi evidencija.

Član 24

Klapne otporne prema požaru koje su projektovane i izvedene u sistemima za ventilaciju ili klimatizaciju, mogu imati najviše za 30 min manju otpornost na požar od građevinskih elemenata kroz koje prolazi kanal u koji su ugrađene, ali ne manju od 30 min.

Član 25

U slučaju da je u sistemima za ventilaciju ili klimatizaciju predviđena ugradnja tri ili više klapni koje su otporne na požar, uređaj za automatsko zatvaranje klapni mora se aktivirati signalom centrale za dojavu požara.

Član 26

Čišćenje, održavanje i proveru ispravnosti elemenata za odvođenje vazduha iz prostorija u kojima se stvaraju pare masnoća ugostiteljskog objekta mora se vršiti najmanje jednom u dva meseca, a ispravnost klapni otpornih prema požaru i svih njihovih elemenata mora se proveravati jednom u dva meseca, o čemu se mora sačiniti izveštaj i voditi evidencija.

IX SISTEMI ZA UZBUNJIVANJE, DOJAVU I GAŠENJE POŽARA

Član 27

Ugostiteljski objekti u kojima može istovremeno boraviti više od 100 lica moraju imati izveden sistem za dojavu požara.

Sistem za dojavu požara iz stava 1. ovog člana mora se projektovati i izvesti u skladu sa odredbama propisa kojima je uređena oblast projektovanja i izvođenja ovih sistema.

U sistemu iz stava 1. ovog člana, nezavisno od automatskih javljača požara, ručni javljači požara moraju biti postavljeni tako da njihova udaljenost od bilo kojeg mesta u objektu nije veća od 15 m.

Odredbe ovog člana primenjuju se i na objekte koji su zaštićeni stabilnim sistemom za gašenje požara.

Član 28

Ugostiteljski objekti u kojima istovremeno može boraviti više od 250 lica, pored sistema iz člana 27. ovog pravilnika, moraju imati sistem za glasovno obaveštavanje i uzbuñivanje, koji mora ispunjavati propise kojima je uređena oblast projektovanja i izvođenja ovih sistema.

Sistem za uzbunjivanje mora se aktivirati automatski na impuls centrale za dojavu požara.

Član 29

U ugostiteljskom objektu se mora nalaziti odgovarajući broj aparata za početno gašenje požara, u skladu sa tehničkim propisima i uputstvima proizvođača aparata i opreme, ali ne manje od dva aparata tipa S-9 na svakoj etaži ugostiteljskog objekta.

Najveća udaljenost između mesta na kojem je smešten aparat za početno gašenje požara i mesta na kojem se može zateći osoba u slučaju požara ne sme biti veća od 20 m.

Član 30

Ugostiteljski objekti čija površina je veća od 150 m² moraju imati unutrašnju i spoljašnju hidrantsku mrežu za gašenje požara koja se projektuje i izvodi u skladu sa odredbama posebnog propisa.

Odredbe stava 1. ovog člana ne odnose se na sobe za iznajmljivanje, kuće i stanove za odmor.

Član 31

U ugostiteljskim objektima čija je površina veća od 800 m² ili u objektu boravi ili se smešta više od 300 lica obavezna je ugradnja sistema za gašenje požara, koji mora ispunjavati propise kojima je uređena oblast projektovanja i izvođenja ovih sistema.

Član 32

Ugostiteljski objekti moraju imati instalaciju za zaštitu od atmosferskog pražnjenja koja mora biti projektovana i izvedena u skladu sa odredbama propisa kojima je uređena oblast projektovanja i izvođenja ovih instalacija.

Ispravnost instalacije iz stava 1. ovog člana mora se periodično ispitati najmanje jednom u roku od dve godine.

X ORGANIZACIONE MERE ZAŠTITE OD POŽARA

Član 33

Zaposlena lica u ugostiteljskom objektu moraju biti upoznata sa propisanim merama zaštite od požara, u skladu sa propisima kojima je uređena oblast zaštite od požara.

Pored zahteva iz stava 1. ovog člana zaposlena lica u zavisnosti od namene objekta moraju znati:

- 1) da sprovedu postupak efikasne evakuacije lica iz bilo kog dela prostora ugostiteljskog objekta u bezbedan prostor;
- 2) da ispravno upotrebe aparate za početno gašenje požara;
- 3) da aktiviraju sistem za dojavu požara i da isključe primarni izvor napajanja ugostiteljskog objekta energentima (gas i struja);
- 4) da isključe sistem za ventilaciju.

Odgovorno lice ugostiteljskog objekta odgovorno je za sprovođenje odredaba iz ovog člana.

Osposobljavanje i provera znanja iz stava 1. ovog člana obavljaju se u skladu sa propisima kojima je uređena oblast zaštite od požara.

Član 34

U ugostiteljskom objektu mora postojati požarni spasilac na svakih 150 gostiju - posetilaca na prostoru koji se koristi za organizovanje zabave i zabavnih programa.

Požarni spasilac je angažovan za vreme trajanja priredbe, zabave u ugostiteljskim objektima (diskotekama, barovima i drugim prostorima namenjenim za zabavu dece, omladine i odraslih).

Požarni spasilac je angažovan samo za vreme trajanja priredbe (programa) i obavezan je da pre otpočinjanja priredbe proverí ispravnost uređaja, aparata i svih sistema protivpožarne zaštite.

U svakom ugostiteljskom objektu na ulazu moraju biti vidno istaknuti podaci o pribavljenim dozvolama i saglasnostima shodno propisima kojima se uređuje izgradnja objekata i propisima kojima se uređuje zaštita od požara, kao i podaci o maksimalno dozvoljenom broju lica koja mogu bezbedno boraviti u objektu.

Požarni spasilac angažuje se u javnim i poslovnim objektima u kojima se okuplja više od 200 lica, odnosno koji se razvrstavaju u najmanje II.3 kategoriju tačka 4. u skladu sa propisima kojima je uređeno razvrstavanje objekata i delatnosti u kategorije ugroženosti od požara.

Član 35

Svi zaposleni u ugostiteljskom objektu u kojem istovremeno može boraviti više od 100 lica moraju najmanje jednom godišnje, učestvovati u vežbi evakuacije i vežbi upotrebe sredstava za gašenje požara u objektu u kojem su zaposleni.

O učestvovanju zaposlenih na vežbama iz stava 1. ovog člana vodi se evidencija.

Odgovorno lice ugostiteljskog objekta odgovorno je za sprovođenje odredaba iz st. 1. i 2. ovog člana.

Član 36

Zaposlenima u ugostiteljskom objektu i požarnim spasiocima moraju u svakom trenutku biti dostupne prostorije u kojima se nalaze:

- 1) centrale za dojavu požara;
- 2) glavni prekidač za isključenje napajanja objekta el. energijom;
- 3) uređaji za isključenje sistema ventilacije;
- 4) uređaji za upravljanje radom stabilnih sistema za gašenje požara;
- 5) uređaji za povišenje pritiska u hidrantskoj mreži.

XI UPUTSTVA I OZNAKE ZA SLUČAJ OPASNOSTI

Član 37

Svaki ugostiteljski objekat mora na vidnom mestu u blizini glavnog izlaza imati istaknut Plan evakuacije i uputstvo za postupanje u slučaju nastanka požara, čiji je sadržaj određen posebnim propisom kojim je uređena oblast zaštite od požara.

Član 38

U svim ugostiteljskim objektima na svakoj etaži objekta kod izlaza mora biti istaknut Plan evakuacije i uputstvo za postupanje u slučaju požara i postupak evakuacije u slučaju nastanka požara.

Član 39

U svakoj spavaćoj sobi ugostiteljskog objekta mora postojati plan evakuacije i uputstvo za postupanje u slučaju požara.

Član 40

Svi evakuacioni putevi i izlazi moraju biti vidno označeni.

XII LIFTOVI

Član 41

Pogon hidrauličnog lifta mora biti izdvojen u poseban požarni sektor vertikalnim i horizontalnim konstruktivnim elementima otpornosti prema požaru 60 min.

XIII DODATNE MERE ZAŠTITE OD POŽARA

Član 42

Prostorije za smeštaj motora sa unutrašnjim sagorevanjem (dizel ili benzinski električni agregati, kompresori sa motorima sa unutrašnjim sagorevanjem, motori na gas i sl.) moraju biti izdvojene u poseban požarni sektor vertikalnim i horizontalnim konstruktivnim elementima otpornosti prema požaru 60 min.

Član 43

Zapaljive tečnosti i gasovi koji se koriste za pogon motora ili za grejanje moraju biti smeštene u skladu sa uslovima posebnih propisa.

Član 44

Akumulatorske baterije koje se koriste kao rezervni izvor električne energije moraju biti smeštene u posebnu prostoriju koja se provetrava tako da ne predstavlja ugrožen prostor.

Član 45

Kotlarnice moraju biti izdvojene u poseban požarni sektor vertikalnim i horizontalnim konstruktivnim elementima otpornosti prema požaru 60 min.

Kada se u objektu predviđa izgradnja kotlarnice za koju su zahtevi dati posebnim propisima, tada se primenjuju odredbe posebnih propisa kojima je uređena izgradnja istih.

XIV KAMPOVI

Član 46

Kampovi u kojima se može istovremeno smestiti više od 3.000 lica moraju imati izrađenu procenu ugroženosti i pravila zaštite od požara.

Član 47

Putevi u kampovima moraju imati nazive ili brojčane oznake, a plan kampa mora se nalaziti istaknut na recepciji.

Član 48

U kampu u kojem može boraviti istovremeno više od 100 lica svaka kamperska grupa mora na početku kampovanja dobiti plan kampa sa označenim putevima u kampu i sa brojevima kamperskih mesta, označenim mestom kampovanja grupe ili pojedinca, mestom postavljanja aparata za početno gašenje požara, mestom hidranata odnosno mestom zahvata vode te mestom smeštaja potrebne opreme za gašenje požara.

Član 49

Teren prostora oko kampa, u koji se istovremeno može smestiti više od 3 000 lica, mora biti očišćeno u pojasu širine od najmanje 30 m od zapaljivog materijala i zapaljivog biljnog materijala (lišće, nisko rastinje, grane stabala visine do 4 m).

Zidani objekti u šumskim područjima moraju imati najmanju udaljenost od zapaljivog biljnog pokrivača 15 m.

Mera zaštite od požara propisana stavom 1. ovog člana ne odnosi se na granicu kampa koja je zaštićena od širenja požara preprekama, kao na primer: zid bez otvora, pristupni put oko kampa koji je izgrađen u skladu sa odredbama posebnog propisa uz koji je izgrađena hidrantska mreža, reka širine najmanje 6 m i sl.

Član 50

Otvorena vatra sme se ložiti samo na mestima u kampu koja su posebno pripremljena i označena za tu namenu.

Prostor predviđen za loženje mora biti očišćen od biljnog pokrivača u radijusu od najmanje 1,5 m od mesta na kome se može očekivati pojava vatre i udaljen najmanje 3 m od šatora.

Roštilji se u kampu smeju koristiti na mestima posebno pripremljenim i označenim za tu namenu.

Prostor oko roštilja mora biti očišćen od svih zapaljivih materija u krugu od 1,5 m od ivice roštilja i udaljen najmanje 3 m od šatora.

Odgovorno lice ugostiteljskog objekta odgovorno je za sprovođenje odredbi čl. 46-50. ovog pravilnika.

Član 51

Kampovi u kojima istovremeno boravi više od 3.000 lica moraju imati izgrađenu hidrantsku mrežu za gašenje požara, brentače ili naprtnjače (na svakih 20 šatora mora se postaviti najmanje jedna brentača ili naprtnjača) i mogućnost obaveštavanja o nastanku požara.

Član 52

Za zaštitu sadržaja (šatora, prikolica i sl.) smeštenih u kampu moraju se postaviti aparati za početno gašenje požara tipa S-9 i to najmanje jedan aparat na svakih 16 šatora odnosno kamp prostora.

Svi zatvoreni prostori u kampu moraju biti zaštićeni odgovarajućom vrstom i brojem aparata za početno gašenje požara, u skladu sa odredbama posebnog propisa i preporukama proizvođača.

XV ODGOVORNOST ZA SPROVOĐENJE MERA

Član 53

Odgovorno lice ugostiteljskog objekta odgovorno je za sprovođenje odredaba propisanih ovim pravilnikom.

XVI PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 54

Ukoliko na postojećim ugostiteljskim objektima i poslovnim, stambenim, stambeno-poslovnim i objektima javne namene u kome se nalaze ugostiteljski objekti treba izvršiti rekonstrukciju dela objekta, i/ili instalacija, opreme i uređaja, odredbe ovog pravilnika primenjuju se samo na deo objekta i/ili na instalacije, opremu i uređaje koji su predmet rekonstrukcije, na takav način da se ne sme umanjiti požarna bezbednost postojećeg objekta.

Prilikom rekonstrukcije postojećih objekata ili delova objekata koji nisu projektovani i izvedeni kao objekti javne namene ili ugostiteljski objekti prema propisima koji su važeći u momentu rekonstrukcije, predmetni objekti moraju se u potpunosti prilagoditi ovom pravilniku i propisima za objekte javne namene.

Član 55

Postojeći ugostiteljski objekti, kao objekti čija je izgradnja ili rekonstrukcija započeta ili završena pre stupanja na snagu ovog pravilnika, moraju se uskladiti s odredbama ovog pravilnika u roku od jedne godine od dana njegovog stupanja na snagu.

Član 56

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije".

Tabela 1.

Najveći predviđeni broj lica po spratu	220	240	260	280	300	320	340	360
Širina u m	1,1	1,2	1,3	1,4	1,5	1,6	1,7	1,8

Tabela 2.

Širina stepeništa u m	1,1	1,2	1,3	1,4	1,5	1,6	1,7	1,8
Broj spratova	Najveći broj lica koje se mogu koristiti stepeništem							
1	220	240	260	280	300	320	340	360
2	260	285	310	335	360	385	410	435
3	300	330	360	390	420	450	480	510
4	340	375	410	445	480	515	550	585
5	380	420	460	500	540	580	620	660
6	420	465	510	555	600	645	690	735
7	460	510	560	610	660	710	760	810
8	500	555	610	665	720	775	830	885
9	540	600	660	720	780	840	900	960
10	580	645	710	775	840	905	970	1035